

Datu valsts inspekcija

Elijas iela 17, Rīga, LV-1050, tālr. 67223131, e-pasts pasts@dvi.gov.lv, www.dvi.gov.lv

Sabiedrībai ar ierobežotu atbildību “Vidzemes slimnīca” *eAdreses informācijas sistēmā*

Lēmums

Rīgā,
2022.gada 11.janvārī

Nr.[..]

Par pārbaudē konstatēto un rājiena izteikšanu

[1] Datu valsts inspekcija (turpmāk – DVI), pamatojoties uz [..] tiesas (turpmāk – Tiesa) 2021.gada 18.maija blakus lēmumu lietā Nr.[..] (turpmāk – Blakus lēmums) un [..] (turpmāk – Datu subjekts) iesniegumu, saskaņā ar Vispārīgā datu aizsardzības regulas¹ (turpmāk - VDAR) 57.panta 1.punkta “a” un “f” apakšpunktu un Fizisko personu datu apstrādes likuma (turpmāk – FPDAL) 4.panta pirmās daļas 1.punktu, veica pārbaudi par sabiedrības ar ierobežotu atbildību “Vidzemes slimnīca” (turpmāk – Slimnīca) veikto Datu subjekta personas datu un īpašu kategoriju datu apstrādes atbilstību VDAR (Lieta Nr.L-2-6/[..] (turpmāk – Lieta)).

Saskaņā ar Blakus lēmumā norādīto Datu subjekta bijušais laulātais tiesas sēdē paskaidroja, ka viņam uz ielas pienāca klāt pazīstams cilvēks un pastāstīja viņam par Datu subjekta un viņas bērna, kurš piedzima 20[.].gada [..], veselības stāvokli, t.sk. noteikto diagnozi.

[2] Tiesisko regulējumu fizisko personu datu apstrādei nosaka VDAR, FPDAL un citi normatīvie akti, savukārt DVI kompetenci, uzdevumus un pilnvaras nosaka VDAR 55., 57. un 58.pants un FPDAL 4. un 5.pants.

FPDAL 15.panta pirmā daļa nosaka, ka pārbaude ietver visu veidu darbības, ko DVI veic, lai noskaidrotu datu apstrādes atbilstību VDAR un citām normatīvo aktu prasībām, tostarp veic datu apstrādes vietas apmeklēšanu, informācijas iegūšanu, izmantojot visas tiesiskās metodes, kā arī citas nepieciešamās darbības.

Atbilstoši Administratīvā procesa likumam (turpmāk – APL) 14.¹pantam iestāde un tiesa, pieņemot lēmumus, ievēro objektivitāti un dod procesa dalībniekiem pienācīgu iespēju izteikt savu viedokli un iesniegt pierādījumus [..]. APL 61.pants nosaka, ka administratīvā procesa dalībniekam ir tiesības izteikt savu viedokli jebkurā procesa stadijā [..]. Lemjot par tāda administratīvā akta izdošanu, kurš varētu būt nelabvēlīgs adresātam vai trešajai personai, iestāde noskaidro un izvērtē adresāta vai trešās personas viedokli un argumentus šajā lietā², Administratīvā procesa dalībnieka paskaidrojumi,

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa Regula Nr.2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK

² APL 62.panta pirmā daļa

kas satur ziņas par faktiem, uz kuriem pamatoti viņa prasījumi vai iebildumi, atzīstami par pierādījumiem, ja tos apstiprina citi pārbaudīti un novērtēti pierādījumi³.

Pārbaudes ietvaros DVI vairākkārt⁴ vērsās pie Slimnīcas, aicinot sniegt pārbaudei nepieciešamo informāciju, un Slimnīca, atsaucoties DVI aicinājumiem, ir sniegusi DVI savus skaidrojumus⁵ Lietā.

[3] Pārbaudes gaitā par Slimnīcas veikto Datu subjekta personas datu apstrādi, konstatēts un secināts turpmāk minētais.

[3.1] Datu subjekts un viņas jaundzimušais bērns no 20[...].gada [...] līdz [...] bija stacionēti Slimnīcā.

[3.2] 20[...].gada [...] Slimnīcā bija saņemts Datu subjekta 20[...].gada [...] iesniegums⁶, kurā Datu subjekts informēja par to, ka viņas un jaundzimušā bērna veselības dati nonāca Datu subjekta bijušā laulātā rīcībā. Ievērojot minēto, Datu subjekts lūdza Slimnīcu sniegt informāciju par to, kas apstrādāja Datu subjekta un viņas jaundzimušā bērna īpašu kategoriju datus. Savam iesniegumam Datu subjekts pievienoja [...] bāriņtiesai adresētā Datu subjekta bijušā laulātā 20[...].gada [...] iesnieguma atvasinājumu.

20[...].gada [...] Slimnīca lūdza⁷ Datu subjektu novērst trūkumu – iesniegt normatīvajos aktos noteiktā kārtībā apliecinātu iesnieguma pielikuma atvasinājumu. Ievērojot minēto, Slimnīca atbildēja, ka atbildi uz Datu subjekta iesniegumu nevarēs sniegt 30 dienu laikā.

20[...].gada [...] Slimnīcā bija saņemts⁸ [...] bāriņtiesai adresētā Datu subjekta bijušā laulātā 20[...].gada [...] iesnieguma atvasinājums, kas apliecināts normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

20[...].gada [...] Slimnīcā bija saņemts Datu subjekta 20[...].gada [...] iesniegums⁹, kurā Datu subjekts informēja, ka joprojām no Slimnīcas nav saņemta informācija par Datu subjekta un jaundzimušā bērna personas datu apstrādi.

20[...].gada [...] Slimnīca sniedza Datu subjektam atbildi¹⁰ par Datu subjekta un jaundzimušā bērna personas datu apstrādi, t.sk. informēja Datu subjektu par Slimnīcas pārbaudes gaitā konstatēto.

[3.3] Pārbaudes ietvaros Slimnīca veica pārrunas ar darbiniekiem, kuru rezultātā Slimnīca konstatēja, ka bija ievērotas nepieciešamās darbības, lai nepieļautu datu aizsardzības pārkāpumu un lai aizsargātu Datu subjekta un jaundzimušā bērna tiesības un brīvības. Slimnīca neguva pārliecību un neieguva pierādījumus, ka Datu subjekta bijušais laulātais informāciju par Datu subjekta un jaundzimušā bērna veselības stāvokli ieguva no Slimnīcas darbinieka. Vienlaikus netika konstatēta Slimnīcas darbinieku prettiesiska īpašu kategoriju datu apstrāde, tādējādi tos padarot zināmus Datu subjekta bijušajam laulātajam.

[4] Saskaņā ar VDAR 1.panta 2.punktu, VDAR mērķis ir aizsargāt fizisko personu pamattiesības un brīvības un jo īpaši to tiesības uz fiziskās personas datu aizsardzību.

Pacientu tiesību likuma 10.panta pirmajā daļā ir noteikts, ka informācija, kas attiecas uz identificētu vai identificējamu pacientu, ir aizsargājama saskaņā ar fizisko personu datu aizsardzību regulējošiem normatīvajiem aktiem.

Saskaņā ar VDAR 4.panta 1., 2. un 15.punktu “personas dati” ir jebkura” ir jebkura informācija, kas attiecas uz identificētu vai identificējamu¹¹ fizisku personu (“datu subjekts”),

³ APL 161.panta pirmā daļa

⁴ [...]

⁵ [...]

⁶ Datu subjekta 20[...].gada [...] iesniegums Nr. [...] Slimnīcā reģistrēts 20[...].gada [...] ar Nr. [...]

⁷ Slimnīcas 20[...].gada [...] vēstule Nr. [...]

⁸ Slimnīcā reģistrēts 20[...].gada [...] ar Nr. [...]

⁹ Datu subjekta 20[...].gada [...] iesniegums Nr. [...], Slimnīcā reģistrēts 20[...].gada [...] ar Nr. [...]

¹⁰ Slimnīcas 20[...].gada [...] vēstule Nr. [...]

¹¹ identificējama fiziska persona ir tāda, kuru var tieši vai netieši identificēt, jo īpaši atsaucoties uz identifikatoru, piemēram, minētās personas vārdu, uzvārdu, identifikācijas numuru, atrašanās vietas datiem, tiešsaistes identifikatoru vai

“veselības dati” ir personas dati, kas saistīti ar fiziskas personas fizisko vai garīgo veselību, tostarp veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu, un kas atspoguļo informāciju par tās veselības stāvokli, savukārt “apstrāde” ir jebkura ar personas datiem vai personas datu kopumiem veikta darbība vai darbību kopums, ko veic ar vai bez automatizētiem līdzekļiem¹². Pamatojoties uz minēto, Datu subjekta un jaundzimušā bērna vārds, uzvārds, personas kods, kā arī cita personu, tiešā vai netiešā veidā, identificējošā informācija ir atzīstama par personas datiem, savukārt informācija par veselības stāvokli ir atzīstama par veselības datiem, savukārt jebkuras darbības ar minētajiem datiem, t.sk. glabāšana, nodošana vai citādi darot tos pieejamus, ir uzskatāmas par apstrādi VDAR izpratnē.

Savukārt saskaņā ar VDAR 4.panta 7.apakšpunktu, par personas datu apstrādes atbildību ir atbildīgs pārzinis – fiziskā vai juridiskā persona, publiska iestāde, aģentūra vai cita struktūra, kas viena pati vai kopīgi ar citām nosaka personas datu apstrādes nolūkus un līdzekļus [..]. Ievērojot minēto un Lietā konstatēto, par pārzini Datu subjekta datiem primāri ir uzskatāma Slimnīca.

VDAR 5., 6. un 9.pants nosaka vairākus personas un veselības datu apstrādes pamatprincipus. Saskaņā ar VDAR 5.pantu, pārzinim ir jāievēro 5.pantā 1.punktā noteiktie personas datu apstrādes pamatprincipi, saskaņā ar kuriem: 1) personas dati ir jāapstrādā likumīgā, godprātīgā un pārredzamā veidā; 2) personas datu vākšana veicama konkrētos, skaidros un leģitīmos nolūkos, un to turpmāku apstrādi neveic ar minētajiem nolūkiem nesavietojamā veidā; 3) personas datiem ir jābūt adekvātiem, atbilstīgiem un jāietver tikai tas, kas nepieciešams to apstrādes nolūkos; 4) personas datu glabāšana veidā, kas pieļauj datu subjektu identifikāciju, nevar būt ilgāka kā tas nepieciešams nolūkiem, kādos attiecīgos personas datus apstrādā; 5) personas dati jāapstrādā tādā veidā, lai tiktu nodrošināta atbilstoša personas datu drošība¹³.

Saskaņā ar VDAR 6.panta 1.punktu personas datu apstrāde ir likumīga tikai tādā apmērā un tikai tad, ja ir piemērojams vismaz viens no turpmāk minētajiem tiesiskajiem pamatojumiem: piekrišana, līguma izpilde, juridisks pienākums, sabiedrības intereses, vitālo interešu aizsardzība un leģitīmo interešu ievērošana. Savukārt saskaņā ar VDAR 9.panta 1.punkta nosacījumiem ir aizliegta tādu personas datu apstrāde, kas atklāj rases vai etnisko piederību, politiskos uzskatus, reliģisko vai filozofisko pārliecību vai dalību arodbiedrībās, un ģenētisko datu, biometrisko datu, lai veiktu fiziskas personas unikālu identifikāciju, veselības datu vai datu par fiziskas personas dzimumdzīvi vai seksuālo orientāciju apstrāde, ja vien šādai apstrādei nav piemērojams kāds no VDAR 9.panta 2.punktā minētajiem pamatojumiem īpašu kategoriju datu apstrādē.

Līdz ar to, tikai pastāvot kādam no VDAR 6.panta 1.punktā un VDAR 9.panta 2.punktā norādītajiem tiesiskajiem pamatiem un ievērojot VDAR 5.pantā noteiktos pamatprincipus, personas datu apstrāde var tikt atzīta par tiesisku. Turpretim, ja minētie nosacījumi netiek ievēroti, pārzina veikta personas datu apstrāde nav atbilstoša datu aizsardzības normatīvā regulējuma prasībām un to nedrīkst veikt.

Atbilstoši VDAR 24.panta 1. un 2.punktam, ņemot vērā apstrādes raksturu, apmēru, kontekstu un nolūkus, kā arī dažādas iespējamības un nopietnības pakāpes riskus attiecībā uz fizisku personu tiesībām un brīvībām, pārzinim jāīsteno atbilstoši tehniskie un organizatoriskie pasākumi, lai nodrošinātu un spētu uzskatāmi pierādīt, ka apstrāde notiek saskaņā ar VDAR. Ja tas ir samērīgi attiecībā uz apstrādes darbībām, 1.punktā minētajos pasākumos ietver to, ka pārzinis īsteno atbilstīgu

vienu vai vairākiem minētajai fiziskajai personai raksturīgiem fiziskās, fizioloģiskās, ģenētiskās, garīgās, ekonomiskās, kultūras vai sociālās identitātes faktoriem

¹² piemēram, vākšana, reģistrācija, organizēšana, strukturēšana, glabāšana, pielāgošana vai pārveidošana, atgūšana, aplūkošana, izmantošana, izpaušana, nosūtīt, izplatīt vai citādi darot tos pieejamus, saskaņošana vai kombinēšana, ierobežošana, dzēšana vai iznīcināšana

¹³ VDAR 5.panta 1.punkta a) apakšpunkts (“likumīgums, godprātība un pārredzamība”), b) apakšpunkts (“nolūka ierobežojumi”), c) apakšpunkts (“datu minimizēšana”), e) apakšpunkts (“glabāšanas ierobežojums”) un f) apakšpunkts (“integritāte un konfidencialitāte”).

politiku attiecībā uz datu aizsardzību. Tādējādi saprotams, ka pārzinis nodrošina tehniskos un organizatoriskos līdzekļus, lai datu apstrāde būtu droša.

[5] DVI, izvērtējot Slimnīcas kā pārziņa ieviestos tehniskos un organizatoriskos pasākumus, aizsargājot tās pacientu personas, t.sk. īpašu kategoriju, datus, konstatē, ka Slimnīca ir nodrošinājusi, ka pacientu personas datus apstrādā ārstniecības procesā iesaistītās personas. Slimnīcas ieviestajās un izmantotajās informācijas sistēmās to lietotāji autorizējas ar individuāli piešķirto lietotājvārdu un Slimnīca veic informācijas sistēmu auditācijas pierakstus, tādējādi tiek nodrošināts, ka ir iespējams izsekot, kas ir apstrādājis pacienta personas datus, un, nepieciešamības gadījumā, lūgt lietotājam sniegt papildus informāciju par personas datu apstrādes mērķi.

No Slimnīcas iesniegtajiem darbinieku sarunu protokoliem konstatējams, ka Slimnīcas darbinieki ir informēti par personas datu apstrādes nosacījumiem, t.sk. aizliegumu personas datus izpaust trešajām personām un ārstniecības procesā neiesaistītām personām.

Ņemot vērā pārbaudes ietvaros iegūto informāciju, konstatējams, ka:

1) Lietā pieejamo dokumentu kopums neļauj konstatēt, ka ziņas par Datu subjekta un jaundzimušā bērna veselības stāvokli, t.sk. noteikto diagnozi, trešo personu rīcībā nonāca no Slimnīcas darbiniekiem. Vienlaikus pārbaudes ietvaros ir izsmeltas visas izmeklēšanas darbības, lai viennozīmīgi konstatētu veidu, kā Datu subjekta bijušā laulātā rīcībā nonāca ziņas par Datu subjekta un jaundzimušā bērna veselības stāvokli;

2) Slimnīca ir ieviesusi atbilstošus tehniskos un organizatoriskos pasākumus, lai nodrošinātu tās pacientu personas datu integritāti

Līdz ar to pārbaude daļā par Slimnīcas ieviestajiem un īstenotajiem tehniskajiem un organizatoriskajiem pasākumiem personas datu aizsardzībai tiek pabeigta, nekonstatējot Slimnīcas VDAR prasībām neatbilstošu personas datu apstrādi.

[6] Vienlaikus, attiecībā uz Slimnīcas kā pārziņa pienākuma izpildi īstenot datu subjekta tiesības, DVI konstatē un norāda turpmāko.

[6.1] VDAR 15.pants paredz datu subjekta tiesības saņemt no pārziņa apstiprinājumu par to, vai attiecībā uz datu subjektu tiek vai netiek apstrādāti personas dati, un, ja tiek, datu subjektam ir tiesības piekļūt attiecīgajiem datiem un saņemt šādu informāciju: a) apstrādes nolūki; b) attiecīgo personas datu kategorijas; c) personas datu saņēmēji vai saņēmēju kategorijas, kam personas dati ir izpausti vai kam tos izpaudīs, jo īpaši saņēmēji trešās valstīs vai starptautiskās organizācijās; d) ja iespējams, paredzētais laikposms, cik ilgi personas dati tiks glabāti, vai, ja nav iespējams, kritēriji, ko izmanto minētā laikposma noteikšanai; e) tas, ka pastāv tiesības pieprasīt no pārziņa datu subjekta personas datu labošanu vai dzēšanu, vai personas datu apstrādes ierobežošanu vai tiesības iebilst pret šādu apstrādi; f) tiesības iesniegt sūdzību uzraudzības iestādei; g) visa pieejamā informācija par datu avotu, ja personas dati netiek vākti no datu subjekta; [..].

Savukārt VDAR 12. panta 1.–5.punkts nosaka pārziņa pienākumu veikt atbilstošus pasākumus, lai kodolīgā, pārredzamā, saprotamā un viegli pieejamā veidā, izmantojot skaidru un vienkāršu valodu, datu subjektam [..] nodrošinātu visu 15.–22.pantā [..] minēto saziņu attiecībā uz apstrādi [..].Pārzinis bez nepamatotas kavēšanās un jebkurā gadījumā mēneša laikā no datu subjekta pieprasījuma saņemšanas dienas rakstveidā informē datu subjektu par darbību, kas pēc pieprasījuma veikta, tai skaitā saskaņā ar VDAR 15. pantu. [..] Ja pārzinis neveic darbību, ko pieprasījis datu subjekts, pārzinis bez kavēšanās un vēlākais mēneša laikā pēc pieprasījuma saņemšanas informē datu subjektu par darbības neveikšanas iemesliem un par iespēju iesniegt sūdzību uzraudzības iestādei un vērsties tiesā. Tādējādi VDAR 15.panta normas paredz datu subjekta tiesības saņemt, savukārt VDAR 12.panta 1.-3.punkts paredz pārziņa pienākumu sniegt VDAR 15.-22.pantā noteikto informāciju vai arī, ja pārzinis neveic darbību, ko pieprasījis datu subjekts, pārzinim ir jāinformē datu subjektu par darbības neveikšanas iemesliem un par iespēju iesniegt sūdzību uzraudzības iestādei un vērsties tiesā.

[6.2] No Slimnīcas iesniegtajiem dokumentiem konstatējams, ka Datu subjekts ar datu subjekta pieprasījumu vērsās Slimnīcā 20[...].gada [...]. Slimnīca informēja Datu subjektu par trūkumu datu subjekta pieprasījuma izskatīšanā un aicināja to novērst, vienlaikus informējot Datu subjektu, ka minētais trūkums ir iemesls, kāpēc Slimnīca nevarēs izpildīt datu subjekta pieprasījumu 30 dienu laikā. 20[...].gada [...] Datu subjekts novērsa Slimnīcas norādīto trūkumu, līdz ar to Slimnīcai, ievērojot VDAR prasības, atbilde uz pieprasījumu bija jāsniedz līdz [...]. No Lietas materiāliem konstatējams, ka atbilde bija sniegta 20[...].gada [...], tikai pēc Datu subjekta 20[...].gada [...] atkārtotā iesnieguma saņemšanas. Tādējādi konstatējams, ka Slimnīca atbildi uz Datu subjekta pieprasījumu, ievērojot trūkuma novēršanas datumu, ir sniegusi vairāk nekā četrus mēnešus pēc trūkuma novēršanas datuma.

Izvērtējot Slimnīcas pārbaudes lietas materiālus, konstatējams, ka laika posmā no sākotnējā Datu subjekta pieprasījuma saņemšanas, Slimnīca:

1) 20[...].gada [...] lūdza SIA “Diamedica” iesniegt auditācijas pierakstus par Datu subjekta un jaundzimušā bērna personas datu apstrādi informācijas sistēmā “[...]”;

2) 20[...].gada [...] un [...] ieguva Datu subjekta bijušā laulātā paskaidrojumus;

3) laika posmos no 20[...].gada [...] līdz [...] un no [...]līdz [...] bija veiktas pārrunas ar tiem Slimnīcas darbiniekiem, kas bija iesaistīti Datu subjekta un jaundzimušā bērna ārstniecības procesā un kas apstrādāja viņu personas datus;

4) laika posmā no 20[...].gada [...] līdz [...] veica papildus pārrunas ar tiem Slimnīcas darbiniekiem, kas bija iesaistīti Datu subjekta un jaundzimušā bērna ārstniecības procesā un kas apstrādāja viņu personas datus.

Tādējādi konstatējams, ka Slimnīca, saņemot Datu subjekta sākotnējo iesniegumu, lūdza iesniegt auditācijas pierakstus par Datu subjekta un jaundzimušā bērna personas datu apstrādi informācijas sistēmā “[...]” un ieguva Datu subjekta bijušā laulātā paskaidrojumu par to, kādā veidā viņa rīcībā nonāca ziņas par Datu subjekta un jaundzimušā bērna veselības stāvokli. Pēc trūkuma novēršanas – 20[...].gada [...] un [...]– Slimnīca veica pārrunas ar Slimnīcas Klientu apkalpošanas nodaļas reģistratoriem, savukārt pārējās pārbaudes darbības Slimnīca veica pēc Datu subjekta atkārtota iesnieguma saņemšanas 20[...].gada [...] un DVI pieprasījumu saņemšanas.

[7] Savā 20[...].gada [...]vēstulē¹⁴ Slimnīca informē, ka Slimnīca ir īstenojusi APL 64.panta otrajā daļā noteikto informēšanu, ka Datu subjektam Slimnīca atbildi sniegs ilgāk par vienu mēnesi no iesnieguma saņemšanas dienas. Slimnīca atsaucas uz Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta īstenoto praksi attiecībā uz termiņa pagarinājuma nepaziņošanu, norādot, ka tas nerada administratīvā prettiesiskumu, jo tie nevarēja ietekmēt lietas iznākumu.

Līdz ar Slimnīca nesaskata, ka procesuālā termiņa pagarināšanas lēmuma nepieņemšana būtu radījusi Datu subjektam aizskārumu, proti, var tikt atņemtas viņa tiesības un brīvības, būtu kavējusi Datu subjektu rīkoties pašam. Vienlaikus Slimnīca norādīja, ka tai nav zināms, ka saņemta sūdzība DVI par atbildes nesniegšanu, kā arī tas nav ietekmējis administratīvā akta saturu pēc būtības un ietekmēt lietas iznākumu.

[8] APL 3.panta pirmajā daļā noteikts, ka APL piemēro administratīvajā procesā iestādē ciktāl citu likumu speciālajās tiesību normās nav noteikta cita kārtība. Iestāde APL izpratnē ir tiesību subjekts, tā struktūrvienība vai amatpersona, kurai ar normatīvo aktu vai publisko tiesību līgumu piešķirtas noteiktas varas pilnvaras valsts pārvaldes jomā¹⁵. Publiskas personas un atvasinātas publiskas personas definīcijas ir noteiktas Valsts pārvaldes iekārtas likuma 1.pantā. Saskaņā ar minētā likuma 1.panta 2.punktu atvasināta publiska persona ir pašvaldība vai cita ar likumu vai uz likuma pamata izveidota publiska persona. Tai ar likumu piešķirta sava autonoma kompetence¹⁶, kas ietver arī sava budžeta veidošanu un apstiprināšanu. Tai var būt sava manta.

¹⁴ Slimnīcas 20[...].gada [...] vēstule Nr. [...]

¹⁵ APL 1.panta pirmā daļa

¹⁶ Noteiktas likuma “Par pašvaldībām” 15.pantā

Komerclikuma 134.panta pirmajā un otrajā daļā ir noteikts, ka kapitālsabiedrība ir komercsabiedrība – sabiedrība ar ierobežotu atbildību vai akciju sabiedrība –, kuras pamatkapitāls sastāv no pamatkapitāla daļu vai akciju nominālvērtību kopsummas.

DVI, izvērtējot Slimnīcas statūtus¹⁷, konstatē, ka Slimnīca ir publiskas personas dibināta kapitālsabiedrība, kuras komercdarbība ir saistīta ar veselības aprūpi. Papildus, izvērtējot informāciju par Valmieras novada pašvaldības kapitālsabiedrībām¹⁸, konstatējams, ka Slimnīca ir Valmieras novada pašvaldības kapitālsabiedrība. Vienlaikus, izvērtējot Uzņēmumu reģistrā pieejamo informāciju¹⁹ par Slimnīcu, konstatējams, ka tā ir 1995.gada 4.jūlijā Komercreģistrā ierakstīta juridiska persona, kuras dalībnieki ir Valkas novada pašvaldība, Valmieras novada pašvaldība un Rīgas Stradiņa universitāte.

Tādējādi konstatējams, ka Slimnīca ir Komercreģistrā reģistrēta juridiska persona, kuras dalībnieki ir pašvaldības un augstskola. Slimnīca ir organizēta privāto tiesību juridiskās personas formā un tās ārstnieciskā darbība notiek privāto tiesību jomā²⁰. Atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likumam privāto tiesību juridiskajām personām var tikt deleģēti noteikti valsts pārvaldes uzdevumi (valsts vara) un, izpildot tos, privāto tiesību juridiskā persona kļūst par publiskās varas nesēju – iestādi²¹. Līdz ar to privātpersona tikai tad ir iestāde, ja tā veic funkcijas valsts pārvaldes jomā. Augstākās tiesas praksē atzīts, ka slimnīca ārstniecības procesā neīsteno valsts pārvaldes pilnvaras²².

Tā kā Datu subjekta tiesiskās attiecības ar Slimnīcu pamatā balstītas uz ārstniecības procesa nodrošināšanu, proti, darbību privāto tiesību jomā, arī strīdi par Datu subjekta tiesību ievērošanu izskatāmi civiltiesiskā kārtībā atbilstoši VDAR 79.pantam.

Tādējādi kļūdaini ir Slimnīcas apsvērumi, ka, īstenojot datu subjektu tiesības, ir piemērojamas APL prasības, t.sk. termiņu tecējums vai informēšana par termiņa pagarināšanu. Minēto papildus netieši apstiprina FPDAL 26.panta otrajā daļā ietvertā norāde, ka datu subjekts prasību par aizskāruma novēršanu var iesniegt Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā, nevis APL vai Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likumā noteiktajā kārtībā.

[9] VDAR 12.panta 3.punktā ir noteikts nepārprotams termiņš, kādā pārzinim ir jāinformē datu subjekts par darbību, kas pēc pieprasījuma veikta saskaņā ar VDAR 15.-22.pantu, proti, datu subjekts ir jāinformē mēneša laikā pēc pieprasījuma saņemšanas, vajadzības gadījumā minēto laikposmu var pagarināt vēl uz diviem mēnešiem, ņemot vērā pieprasījumu sarežģītību un skaitu.

Konkrētajā gadījumā, ievērojot Slimnīcas trūkumu novēršanas datumu 20[..]gada [..], konstatējams, ka Slimnīcai atbilde Datu subjektam bija jāsniedz līdz [..], tomēr minēto termiņu varēja pagarināt vēl par diviem mēnešiem, par to atsevišķi informējot Datu subjektu.

No Lietas materiāliem konstatējams, ka Slimnīca laika posmā līdz 20[..]gada [..] (ieskaitot sākotnējā Datu subjekta iesnieguma saņemšanu) ir veikusi divas darbības: lūdza iesniegt auditācijas pierakstus par piekļuvi Datu subjekta un jaundzimušā bērna datiem un ieguva Datu subjekta bijušā laulātā paskaidrojumu. 20[..]gada [..] Slimnīca ir veikusi pārrunas ar diviem Slimnīcas nodarbinātajiem, kuri Datu subjekta un jaundzimušā bērna ārstniecības procesā nebija iesaistīti, bet veica citas darbības ar Datu subjekta un jaundzimušā bērna personas datiem, ievērojot amata aprakstā noteiktos pienākumus. Visas pārējās pārbaudes darbības Slimnīca veica pēc tam, kad tā saņēma Datu subjekta 20[..]gada [..] iesniegumu. Turklāt minētās pārbaudes darbības bija veiktas nevis nekavējoties, bet gan no 20[..]gada [..] līdz [..], proti, pirmās pārrunas ar Slimnīcas darbiniekiem bija

¹⁷ https://vidzemesslimnica.lv/wp-content/uploads/2020/07/VS_stat%C5%ABti.pdf

¹⁸ <https://www.valmierasnovads.lv/pasvaldiba/par-pasvaldibu/kapitalsabiedribas/>

¹⁹ <https://info.ur.gov.lv/#/legal-entity/40003258333>

²⁰ Augstākās tiesas 2006.gada 17.janvāra lēmuma lietā Nr. SKA-98/2006 6.punkts

²¹ Augstākās tiesas 2008.gada 26.jūnija lēmuma lietā Nr. SKA-155/2008 17.punkts

²² 2006.gada 17.janvāra lēmuma lietā Nr. SKA-98/2006 6.punkts, 2008.gada 26.jūnija sprieduma lietā Nr. SKA-155/2008 17.punkts

veiktas 10 darba dienas pēc atkārtota iesnieguma saņemšanas, bet pēdējās pārrunas bija veiktas dienā, kad Slimnīcā bija reģistrēta Datu subjektam sniegtā atbilde. Savukārt papildus pārrunas ar vairākiem darbiniekiem Slimnīca veica pēc DVI pieprasījumu saņemšanas.

Tādējādi konstatējams, ka Slimnīca nav ievērojusi VDAR 12.panta 3.punktā noteikto termiņu atbildes sniegšanai uz Datu subjekta pieprasījumu. Vienlaikus konstatējams, ka Slimnīca aktīvas pārbaudes darbības ir veikusi tikai pēc Datu subjekta atkārtota iesnieguma saņemšanas, kas, ievērojot konkrētās lietas apstākļus, neliecina par Slimnīcas vēlmi nekavējoties pārliecināties par tās apstrādāto personas datu drošību un integritāti. Slimnīcai, ņemot vērā, ka tā apstrādā arī īpašu kategoriju datus, saņemot informāciju par iespējamu prettiesisku personas, t.sk. īpašu kategoriju, datu izpaušanu trešajām personām, bija nekavējoties jāveic aktīvas izmeklēšanas darbības, nevis jālūdz Datu subjektam novērst trūkumu un jāgaida, kad Datu subjekts iesniegs atkārtotu iesniegumu.

Ievērojot minēto, DVI konstatē, ka Lietas ietvaros iegūtās informācijas kopums ļauj secināt, ka Slimnīca, veicot pārbaudi par Datu subjekta un jaundzimušā bērna personas datu apstrādi un sniedzot atbildi uz Datu subjekta pieprasījumu, nav ievērojusi VDAR 12.panta 3.punktā noteiktos termiņus.

Pamatojoties uz šajā vēstulē izklāstīto, DVI informē, ka DVI ir veikusi pārbaudi par šajā lēmumā minēto Slimnīcas veiktās Datu subjekta personas datu un īpašu kategoriju datu apstrādes atbilstību VDAR, konstatējot iepriekš minētos VDAR pārkāpumus.

[8] DVI savā darbībā īsteno principu “Konsultē vispirms”²³, kas paredz, ka DVI darbībai primāri ir preventīva, nevis sodīšanas funkcija, līdz ar to, tās primārie uzdevumi ir efektīva fizisko personu datu aizsardzība (norādījumu par pārziņa veiktajā personas datu apstrādē konstatētajām nepilnībām un ierosinājumu sniegšana to novēršanai) un nelikumīgas personas datu apstrādes gadījumā nepieciešamo darbību veikšana ar mērķi pēc iespējas ātrāk pārtraukt to, tādā veidā mazinot datu subjektam radīto kaitējumu.

APL 66.panta pirmā daļa paredz, ka, apsverot administratīvā akta izdošanas vai tā satura lietderību (65.pants), iestāde lemj: 1) par administratīvā akta nepieciešamību, lai sasniegtu tiesisku (legitīmu) mērķi; 2) par administratīvā akta piemērotību attiecīgā mērķa sasniegšanai; 3) par administratīvā akta vajadzību, tas ir, par to, vai šo mērķi nav iespējams sasniegt ar līdzekļiem, kuri mazāk ierobežo administratīvā procesa dalībnieku tiesības vai tiesiskās intereses; 4) par administratīvā akta atbilstību, salīdzinot privātpersonas tiesību aizskārumu un sabiedrības interešu ieguvumu un ņemot vērā, ka privātpersonas tiesību būtisku ierobežošanu var attaisnot tikai ievērojams sabiedrības ieguvums.

Konkrētajā gadījumā DVI pārbaudi uzsāka, pamatojoties uz Blakus lēmumu un Datu subjekta iesniegumu. Izvērtējot Lietas materiālus, secināms, ka Slimnīca uzskata, ka tās veiktās darbības, t.sk. termiņi, ir atbilstošas un nav radījušas Datu subjekta tiesību un brīvību aizskārumu. Vienlaikus secināms, ka Slimnīca nav ņēmusi vērā tās veikto personas datu apstrādes apjomu un riskus, kas var iestāties, ja Slimnīcas veiktās pārbaudes ietvaros tiktu konstatēta prettiesiska personas datu apstrāde (nodošana) trešajām personām, proti, Slimnīcas ieviestie tehniskie un organizatoriskie pasākumi nenodrošina atbilstošu personas datu integritāti un konfidencialitāti.

Ņemot vērā minēto, izvērtējot pārkāpuma būtību un smagumu, DVI secina, ka vienīgi administratīvā akta izdošana, neskaitot administratīvo sodu, var sekmēt Slimnīcas izpratni par tās rīcības neatbilstību VDAR un novērst pārkāpuma izdarīšanu/atkārtošanos Slimnīcas turpmākā darbībā. Konkrētajā gadījumā Slimnīca nav nodrošinājusi VDAR prasībām atbilstošu Datu subjekta tiesību īstenošanu, veicot pārbaudi par Datu subjekta personas datu apstrādi un sniedzot atbildi Datu subjektam, neievērojot VDAR 12.panta 3.punktā noteiktos termiņus. Ievērojot, ka minēto, kā arī ņemot vērā Slimnīcas viedokli par savu kā pārziņa atbildību, sniedzot gala atbildi Datu subjektam, lai

²³ DVI 2017.gada 15.jūnijā parakstīja sadarbības memorandu par “Konsultē vispirms” principa iedzīvināšanu, veicinot valsts pārvaldes iestāžu uz klientu orientētu darbību

nodrošinātu VDAR prasībām atbilstošu personas datu apstrādi, DVI jālemj par administratīva akta izdošanu, lai panāktu Slimnīcas rīcību, nodrošinot VDAR prasībām atbilstošu datu apstrādi.

VDAR 58.panta 2.punkta “b” apakšpunkts paredz DVI pilnvaras izteikt rājienu pārzinim vai apstrādātājam, ja ar apstrādes darbībām ir tikuši pārkāpti VDAR noteikumi, savukārt, “d” apakšpunkts paredz DVI pilnvaras izdot rīkojumu saskaņot apstrādes darbības ar šīs regulas noteikumiem, vajadzības gadījumā – konkrētā veidā un konkrētā laikposmā.

Pamatojoties uz iepriekš minēto, ņemot vērā pārkāpuma būtību, smagumu, apstrādātos personas datus, to apjomu, pamatojoties uz VDAR 58.panta 2.punkta “b” un “d” apakšpunktu, FPDAL 23.pantu, APL 63.panta pirmās daļas 2.punktu, **DVI nolemj:**

1. izteikt rājienu Slimnīcai;

2. turpmākā Slimnīcas darbībā nodrošināt VDAR prasībām atbilstošu datu subjekta tiesību īstenošanu, t.sk. ievērojot VDAR noteiktos termiņus informācijas datu subjektam sniegšanai.

Saskaņā ar FPDAL 24.panta otro daļu, APL 76.panta pirmo un otro daļu, 79.panta pirmo daļu, 188.panta otro daļu un 189.panta pirmo daļu un Tieslietu padomes 2021.gada 26.marta lēmumu Nr.25 “Par tiesām, to darbības teritorijām un atrašanās vietām” šo lēmumu var pārsūdzēt viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas Administratīvās rajona tiesas attiecīgajā tiesu namā pēc Slimnīcas juridiskās adreses atrašanās vietas.

Direktore

J.Macuka

L-2-6[..]

[..]